บทที่ 2

วรรณคดีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาด้านทัศนคติ นับว่ามีบทบาทมากในวงการศึกษา ถึงแม้ว่าจะยากในการศึกษาเพียงใด ก็ไม่ทำให้นักจิตวิทยาละเลยศึกษาเรื่องนี้ กลับทำให้นักจิตวิทยาพยายามศึกษาค้นคว้า จนทำให้เราทราบเรื่อง "ทัศนคติ" และการวัดทัศนคติ ความหมายของทัศนคติตามที่นักจิตวิทยาหรือนักการศึกษา ได้ให้ไว้นั้น คล้าย ๆ กัน ซึ่งพอจะสรุปได้ดังนี้

ออลพอร์ท (Allport) กล่าวว่า ทัศนคติ คือ ความพร้อมทางจิต ซึ่งมีมาจากประสบการณ์ซึ่งจะมีผลต่อทิศทาง การกระทำของบุคคลที่มีต่อสิ่งของสภาพการณ์และบุคคลที่เกี่ยวข้องด้วย[1]

อนาสตาซี (Anastasi) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นความโน้มเอียงที่จะมีปฏิกริยาตอบสนองสิ่งเร้าที่กำหนดให้เป็นพวก ๆ ในทางชอบหรือไม่ชอบ เช่น เชื้อชาติหรือกลุ่มเผ่าพันธุ์ ประเพณี เรื่องใดเรื่องหนึ่ง สถาบันใดสถาบันหนึ่ง เป็นที่เห็นได้ชัดว่าตามคำจำกัดความ เราสังเกตทัศนคติโดยทางตาไม่ได้ แต่สรุปพาดพิงตามพฤติกรรมที่แสดงออกทางภาษาและไม่ใช่ภาษา[2]

โบการ์ดัส (Bogardus) ได้กล่าวไว้ว่า ทัศนคติคือ แนวโน้มของกริยาอาการที่จะเห็นด้วยหรือต่อต้านบางสิ่งบางอย่างของสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ แล้วแต่จะเห็นว่าสิ่งนั้นมีค่าทางบวกหรือทางลบ[3]

---

[1]Gordon W. Allport, "The Handbook of Social Psychology," quoted in The Nature of Attitudes and Attitude Change William J. McGuire ed. (Massachusette : Addison-Wesley Publishing Co., 1969), p. 142.

[2]แอน อนาสตาซี. การตรวจสอบเชิงจิตวิทยา แปลโดย ประชุมสุข อาชวบำรุง และคณะ (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2519), หน้า 450.

[3]E.S. Bogardus, Fundamental of Social Psychology (New York : Century, 1931), p. 62.

กิลฟอร์ด (Guilford) กล่าวว่าทัศนคติ หมายถึง อารมณ์ที่ซับซ้อนของบุคคล ในการที่จะยอมรับหรือไม่ยอมรับ ชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งต่าง ๆ เช่น บุคคล สถาบัน หรือเรื่องราวทางสังคม[1]

ฮิลการ์ด (Hilgard) กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง พฤติกรรมหรือความรู้สึกครั้งแรกที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งต่อแนวความคิดหรือสถานการณ์ใด ๆ ในทางเข้าหาหรือออกห่าง และเป็นความพร้อมที่จะตอบสนองในทางที่เอนเอียงในลักษณะเดิมเมื่อได้พบกับสิ่งดังกล่าวอีก[2]

เคนเลอร์ (Kendler) กล่าวว่าทัศนคติ คือ ภาวะความพร้อมของแต่ละบุคคลที่จะแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสิ่งเร้าในสังคมรอบตัว หรือแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรมในทางสนับสนุนหรือต่อต้านสภาพการณ์บางอย่าง บุคคล สถาบัน หรือแนวความคิดบางอย่าง[3]

นิวคอมบ์ (Newcomb) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นความรู้สึกเอนเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่ได้รับ อาจจะมากหรือน้อยก็ได้ และทัศนคตินี้จะแสดงออกทางด้านพฤติกรรม คือ แสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย หรือชอบ เรียกว่า ทัศนคติในทางบวก แต่ถ้าเป็นทัศนคติในทางลบ จะแสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจ ไม่เห็นด้วย หรือไม่ชอบ ส่วนทัศนคติอีกแบบหนึ่ง คือ ความรู้สึกเฉย ๆ เป็นทัศนคติแบบกลาง ๆ[4]

เทอร์สโตน (Thurstone) กล่าวว่า ทัศนคติ เป็นเรื่องของความชอบ ความไม่ชอบ ความลำเอียง ความคิดเห็น ความรู้สึก และความเชื่อมั่นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรือ

---

[1]J.P. Guilford, General Psychology (New York : D. Van Nostrand Co., 1939), p. 336.

[2]Ernest R. Hilgard, Introduction to Psychology 3d ed. (New York : Harcourt, Brace and World, 1962), p. 564.

[3]Howard H. Kendler, Basic Psychology (New York : Appleton Century-Grofts Co., 1963),p. 572.

[4]T.M. Newcomb, Social Psychology (New York : The Dryden Press Publishers, 1954), p. 128.

เรื่องใดเรื่องหนึ่ง[1]

ไพบูลย์ อินทรวิชา ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับทัศนคติว่า จะต้องเกี่ยวเนื่องกับกระบวนการทางจิตวิทยาสังคม ซึ่งได้แก่ การจูงใจ การเรียนรู้ และการรับรู้นั่นเอง ซึ่งหมายความว่า บุคคลจะเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบกาย เป็นประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดความรู้สึกนึกคิดตามที่ตนเองประสบ และพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมออกมาตามประสบการณ์ที่ตนได้รับนั้น[2]

โยธิน คันสนยุทธ กล่าวว่า ทัศนคติ หมายถึง ระบบการจัดรูปประสบการณ์และพฤติกรรมของบุคคลที่ค่อนข้างจะคงที่ที่มีต่อบุคคล สิ่งของหรือเหตุการณ์ เฉพาะเหตุการณ์หนึ่งเหตุการณ์ใด[3]

จากคำจำกัดความของนักจิตวิทยาและนักการศึกษา เรื่องทัศนคติที่กล่าวมาทั้งหมดพอจะสรุปได้ว่า ทัศนคตินั้น หมายถึง ความพร้อมทางจิตใจ ที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่าง ๆ ตามความคิดเห็นและประสบการณ์ของแต่ละคน โดยมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ ที่จะทำให้แสดงพฤติกรรมออกมาในลักษณะชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งเป็นพฤติกรรมภายในไม่สามารถสังเกตได้โดยตรง แต่สามารถสรุปพาดพิงจากพฤติกรรมที่เขาแสดงออกมาได้ เช่น คนที่มีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด เขาก็จะแสดงพฤติกรรมออกมาในทางบวก ถ้ามีทัศนคติที่ไม่ดีก็จะแสดงพฤติกรรมออกมาในทางลบ

องค์ประกอบของทัศนคติ

ประภาเพ็ญ สุวรรณ กล่าวว่า ทัศนคติมีองค์ประกอบ 3 ประการ คือ

1. องค์ประกอบด้านพุทธิปัญญา (Cognitive Component) เป็นความคิด

---

[1]L.L. Thurstone, "Attitude Can be Measures," quoted in Reading in Attitude Theory and Measurment Martin Fishbein, ed. (New York : John Wiley and Sons, 1967), p. 77.

[2]ไพบูลย์ อินทรวิชา, หลักและวิธีการวัดเจตนคติ (กรุงเทพมหานคร : กองวิจัยการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2517), หน้า 17.

[3]โยธิน คันสนยุทธ, จิตวิทยาสังคม (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 2524), หน้า 43.

ความเชื่อ ต่อสิ่งหรือประสบการณ์ต่าง ๆ

2. องค์ประกอบด้านท่าทีและความรู้สึก (Affective Component) เป็นองค์ประกอบด้านความรู้สึก อารมณ์ ว่ามีความรู้สึกในทางบวกหรือลบ ต่อสิ่งนั้น

3. องค์ประกอบด้านปฏิบัติ (Behavioral Component) เป็นองค์ประกอบในการประพฤติ ปฏิบัติ เป็นการแสดงออกที่เห็นได้ชัดเช่นชมเชยหรือกระทำ[1]

การแสดงออกทางทัศนคติโดยอาศัยพฤติกรรมนี้ แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. การแสดงออกมาในทางพึงพอใจ ชอบ ถ้าคนมีทัศนคติแบบนี้ต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดจะทำให้คนอยากปฏิบัติ อยากได้ อยากเข้าใกล้ สิ่งนั้น เรียกว่า ทัศนคติเชิงนิมาน (Positive)

2. แสดงออกในลักษณะไม่พึงพอใจ ไม่ชอบ ถ้าคนมีทัศนคติแบบนี้ต่อสิ่งเร้าอย่างหนึ่งอย่างใด ก็จะทำให้คนเบื่อหน่าย ชิงชัง อยากหนีให้ห่างจากสิ่งนั้น เรียกว่า ทัศนคติเชิงนิเสธ (Negative)[2]

<u>ลักษณะสำคัญของทัศนคติ</u>

นัลแนลลี (Nunnally) กล่าวถึง ลักษณะสำคัญของทัศนคติไว้ 3 ประการ คือ

1. ทัศนคติเป็นสิ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ หรือเกิดจากประสบการณ์ของแต่ละบุคคล ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด

2. ทัศนคติ เป็นสภาวะทางจิตที่มีอิทธิพลต่อการคิดและการกระทำของบุคคลเป็นอันมาก เพราะมันเป็นส่วนประกอบที่กำหนดแนวทางไว้ว่า ถ้าบุคคลประสบสิ่งใดแล้ว บุคคลนั้นก็จะมีท่าทีต่อสิ่งนั้น ๆ ในลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่ง

3. ทัศนคติเป็นสภาวะทางจิตที่มีแนวโน้มค่อนข้างจะถาวรพอสมควร ทั้งนี้เนื่องจากแต่ละบุคคลต่างก็สะสมประสบการณ์การรับรู้และการเรียนรู้มาเป็นอันมาก อย่างไรก็ตาม ทัศนคติอาจมีการเปลี่ยนแปลง อันเนื่องมาจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมและการเรียนรู้[3]

---

[1]ประภาเพ็ญ สุวรรณ, <u>ทัศนคติ : การวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย</u>, หน้า 3.

[2]Jum C. Nunnally, <u>Test and Measurment</u> (New York : Mc Graw-Hill Book Co., 1959), p. 8.

[3]Ibid, pp. 300-301.

ทัศนคติและการปฏิบัติ

ทั้งการปฏิบัติหรือพฤติกรรมการแสดงออกที่สังเกตได้กับทัศนคติต่างก็มีความสัมพันธ์และมีผลซึ่งกันและกัน เป็นที่เชื่อกันว่าทัศนคติมีผลต่อพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคล และขณะเดียวกันการแสดงออกหรือการปฏิบัติของบุคคล ก็มีผลต่อทัศนคติของบุคคลนั้นด้วย ในการที่จะบอกว่าบุคคลหนึ่งมีทัศนคติต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอย่างไรนั้น ดูได้จากคำพูดที่พูดถึงสิ่งนั้น จากความรู้ที่มีต่อสิ่งนั้นและจากสิ่งที่เขาพูดว่าเขาจะปฏิบัติอย่างไรต่อสิ่งนั้น แต่สิ่งที่เขาจะปฏิบัติจริง ๆ จะตรงกับสิ่งที่เขารู้ เข้าใจ รู้สึกและคิดว่าจะปฏิบัติหรือไม่นั้น เป็นปัญหาของความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและการปฏิบัติ จากการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์นั้น พอจะสรุปได้ว่าพฤติกรรมหรือการปฏิบัติของมนุษย์ไม่ได้เป็นผลมาจากทัศนคติเพียงอย่างเดียว แต่เป็นผลมาจากองค์ประกอบหลาย ๆ อย่าง ได้แก่ ทัศนคติ บรรทัดฐานของสังคม นิสัย และผลที่คาดว่าจะได้รับหลังจากทำพฤติกรรมนั้น ๆ แล้ว[1]

ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ มีหลายทฤษฎี เช่น

1. ทฤษฎีการมีส่วนร่วม (Active Participation Theory) ทัศนคติหรือพฤติกรรมจะเปลี่ยนแปลงได้ถ้ามีส่วนร่วมในสถานการณ์นั้น ๆ ดังที่ไทรแอนดิส (Triandis) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการทดสอบของเลวิน (Lewin) เกี่ยวกับการบริโภคเครื่องในสัตว์ มีกลุ่มที่ฟังการบรรยายเพียงอย่างเดียวกับกลุ่มที่ฟังการบรรยายและมีการอภิปรายถึงประโยชน์และหลักโภชนาการ จากการติดตามผล ปรากฏว่า กลุ่มที่มีการฟังบรรยายอย่างเดียว ปฏิบัติตามร้อยละสาม ส่วนกลุ่มที่มีการอภิปรายมีการกระทำตามถึงร้อยละสามสิบสอง ซึ่งเชื่อกันว่าความคิดเห็นของกลุ่มมีผลต่อทัศนคติของบุคคลมาก และจะมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม การที่มีส่วนร่วมโดยตรง (Active Participation) จะมีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้ยืนยาวกว่าโดยทางอ้อม (Passive Participation)[2]

2. ทฤษฎีเกี่ยวกับความขัดแย้งทางความคิด (Cognitive Dissonance Theory) ซึ่ง ลีออน เฟสติงเกอร์ (Leon Festinger) กล่าวว่า เป็นเรื่องของความขัดแย้งทางความคิดในตัวคน ซึ่งจะมีแรงกดดัน ทำให้บุคคลพยายามที่จะขจัดความขัดแย้งของความคิดนี้

---

[1]ประภาเพ็ญ สุวรรณ, เรื่องเดียวกัน, หน้า 5-6.

[2]Harry C. Triandis, Attitude and Attitude Change (New York : John Wiley and Sons, 1967), p. 3.

011339

I 1814B310

เช่น "ฉันสูบบุหรี่" และ "การสูบบุหรี่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ" ซึ่งทั้งสองสิ่งนี้เป็นความขัดแย้ง ความมากน้อยของความขัดแย้งนี้จะสัมพันธ์กับสัดส่วนของความสอดคล้องและความคิดที่จะขัดแย้งหรือความสำคัญของสิ่งนั้น บุคคลจะพยายามลดความขัดแย้ง โดยการเปลี่ยนพฤติกรรมหรือเปลี่ยนทัศนคติและการรับรู้ ซึ่งมีวิธีโดยการเปลี่ยนความคิดใหม่ ลดความสำคัญของความคิดที่ขัดแย้ง หรือโดยการเพิ่มความคิดใหม่[1]

3. ทฤษฎีเกี่ยวกับความตรงกันของความคิด (Theories of Cognitive Consistency) ผู้ที่เสนอความคิดนี้ คือ ไฮเดอร์ (Heider) เป็นเรื่องเกี่ยวกับภาวะสมดุลย์ คือ การที่ไม่มีความกดดันด้านใดด้านหนึ่ง และภาวะไม่สมดุลย์เมื่อมีภาวะไม่สมดุลย์ก็จะมีแนวโน้มในการเปลี่ยนแปลงส่วนประกอบต่าง ๆ จะมีผลในด้านการเปลี่ยนทัศนคติ[2]

4. ทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงทัศนคติโดยการปรับตัวให้เข้ากับสังคม (The Social Judgement Theory of Attitude Change) ผู้นำทางทฤษฎีนี้ คือ เชอรีฟ (Sherif) และฮอฟแลนด์ (Hovland) ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการปรับตัวของบุคคลกับสิ่งแวดล้อม คือ บุคคลที่ได้รับความรู้หรือข่าวสารที่มาเกี่ยวข้องกับบุคคลนั้น ก็จะวินิจฉัยหรือตัดสินใจในข้อมูลใหม่ที่ได้รับ ถ้าข้อมูลใหม่ได้รับจากกลุ่มของสังคมแตกต่างกับข้อมูลที่มีอยู่แล้วก็จะเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ[3]

เคลมาน (Kelman) ได้เสนอขบวนการที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติของบุคคล คือ

1. การยินยอม (Compliance) จะเกิดขึ้นเมื่อบุคคลยอมรับอิทธิพลของผู้อื่นเพราะต้องการให้ผู้อื่นปฏิบัติในทางที่ตนต้องการ

2. การลอกเลียนแบบ (Identification) จะเกิดจากการที่บุคคลยอมรับอิทธิพลของผู้อื่น เพราะต้องการสร้างพฤติกรรมของตนขึ้น ให้เหมือนกับบุคคลในสังคม

---

[1]David J. Schneider, Social Psychology (Massachusett Addison Wesley Co., 1976), pp. 44-45.

[2]Ibid, p. 46.

[3]H.H. Remmers, Introduction to Opinion and Attitude Measurement (New York : Harper and Brothers Publisher, 1954), pp. 6-7.

3. การที่บุคคลยอมรับพฤติกรรมในสังคม ที่เหมาะสมกับค่านิยมที่มีอยู่ในตัวเราแล้ว (Internalization)[1]

ไพบูลย์ อินทรวิชา กล่าวว่า เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางสังคมมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ทัศนคติก็อาจจะมีการเปลี่ยนแปลงได้โดยเกิดจากสาเหตุต่าง ๆ ดังนี้

1. บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้โดยอาศัยแรงจูงใจ
2. บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้โดยอาศัยเทคนิคและวิธีการอันเหมาะสม
3. บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้โดยอาศัยจากการกระทำหรือการปฏิบัติจริง
4. บุคคลเปลี่ยนแปลงทัศนคติได้โดยอาศัยหลักการแห่งเหตุผล[2]

การศึกษาทัศนคติ

สมบูรณ์ สุริยวงศ์ กล่าวว่า การศึกษาทัศนคตินั้นอาจทำได้ 3 วิธี คือ

1. การสังเกต (Observation) เป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้ศึกษาทัศนคติ โดยใช้หูและตาเป็นสำคัญ การสังเกตเป็นวิธีการศึกษาพฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด แล้วนำข้อมูลที่สังเกตได้ไปอนุมาน (Infer) ว่าบุคคลนั้นมีทัศนคติต่อสิ่งนั้นอย่างไร ลักษณะของการสังเกตที่ดี คือ

1.1 ถ้าจะสังเกตในเรื่องใด ผู้สังเกตจะต้องหาความรู้ในเรื่องนั้นให้มากเท่าที่จะมากได้

1.2 ความสอดคล้องระหว่างประเด็นที่จะสังเกตและพฤติกรรมที่จะทำการสังเกตข้อมูลอะไรบ้างที่เกี่ยวข้อง พฤติกรรมประเภทไหนที่จะทำการสังเกต

1.3 การกำหนดจุดมุ่งหมายที่จะต้องสังเกตให้ชัดเจนว่าข้อเท็จจริงประเภทไหนเกี่ยวข้องกับปรากฏการณ์อย่างไร เพื่อที่จะแยกประเภทของข้อเท็จจริงที่ได้มา

1.4 ผู้สังเกตต้องทำอย่างระมัดระวัง เตรียมการที่จะสังเกตมาให้พร้อม ซึ่งจะช่วยให้ผู้สังเกตได้ข้อเท็จจริงที่ไม่บิดเบือนไปจากความเป็นจริงและมีความแน่นอนเชื่อถือได้

1.5 กำหนดเครื่องมือที่จะใช้ในการสังเกต รวมทั้งผู้สังเกตจะต้องมีทักษะ

---

[1]Herbert C. Kelman, Attitude Theory and Measurement (New York : John Wiley and Sons, 1967), pp. 469-471.

[2]ไพบูลย์ อินทรวิชา, เรื่องเดียวกัน.

ในการใช้เครื่องมือ จะต้องมีความชำนาญและคล่องแคล่วในการใช้

1.6 ผู้สังเกตจะต้องอยู่ในสภาพที่พร้อมจะทำการสังเกตและจะต้องกำจัดความอคติส่วนตัวออกให้หมด

วิธีการศึกษาทัศนคติโดยการสังเกตนี้ใช้ไม่มากนัก เพราะถ้าไม่มีการแสดงพฤติกรรมออกมาเราก็สังเกตไม่ได้ การแสดงออกซึ่งพฤติกรรมอาจจะเกิดขึ้นเวลาใดก็ได้ ผู้สังเกตจึงต้องเสียเวลามาก และบางครั้งพฤติกรรมที่แสดงออกก็ไม่เป็นประโยชน์ต่อการสังเกตอีกด้วย

2. แบบรายงานตนเอง (Self-Report) เป็นการศึกษาทัศนคติ ความสนใจ และบุคลิกภาพของบุคคล โดยให้บุคคลนั้นเล่าความรู้สึกที่มีต่อสิ่งนั้นออกมา ว่ารู้สึกชอบหรือไม่ชอบ ดีหรือไม่ดี ซึ่งผู้เล่าจะบรรยายความรู้สึกนึกคิดของเขาออกมาตามประสบการณ์และความสามารถของเขา จากการบอกเล่านี้ก็สามารถที่จะกำหนดค่าคะแนนของทัศนคติได้ วิธีการศึกษาทัศนคติแบบนี้ ได้แก่ วิธีการของเทอร์สโตน (Thurstone) ไลเคอร์ท (Likert) กัทท์แมน (Guttman) ซึ่งได้พยายามสร้างสเกลวัดทัศนคติขึ้น คะแนนที่ได้จากการวัดทัศนคติแบบสากลนี้ จะแบ่งออกเป็นช่วง ๆ โดยแต่ละช่วงจะมีขนาดเท่ากัน สามารถที่จะนำมาเปรียบเทียบความมากน้อยของทัศนคติได้ วิธีนี้เป็นที่นิยมใช้วัดทัศนคติกันมาก โดยเฉพาะการวิจัยทางการศึกษา

3. วิธีสร้างจินตนภาพ (Projective Techniques) เป็นวิธีการสร้างจินตนาการโดยใช้ภาพ เพื่อที่จะใช้วัดทัศนคติบุคลิกภาพของบุคคล โดยที่ภาพจะเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลนั้นแสดงความคิดเห็นออกมาและสามารถสังเกตได้ว่าบุคคลนั้นมีความรู้สึกอย่างไร ซึ่งจะแสดงออกมาตามประสบการณ์ที่เขาได้รับและแต่ละคนจะแสดงออกมาไม่เหมือนกัน วิธีสร้างจินตนภาพเพื่อวัดทัศนคติ กระทำได้ดังนี้ คือ

3.1 ใช้ภาพหยดหมึก (Ink Plot) เมื่อบุคคลนั้นดูภาพหยดหมึกแล้วให้อธิบายว่าภาพนั้นเป็นอย่างไร เป็นการกระตุ้นให้บุคคลนั้นตอบสนองออกมาให้มากที่สุด เพื่อที่จะเป็นตัวชี้ทัศนคติของบุคคลนั้น

3.2 การเล่าเรื่อง เป็นการเล่าเรื่องให้บุคคลนั้นฟังแต่เล่าไม่จบ เว้นตอนไว้ให้บุคคลนั้นเล่าต่อตามความคิดเห็นและความรู้สึกของเขา ปัญหาที่สำคัญในการวัดทัศนคติโดยวิธีสร้างจินตนภาพก็คือ ผู้ที่ทำการศึกษาจะต้องมีประสบการณ์และความสามารถเพียงพอ

ในการแปลความหมายของข้อมูลที่ได้มา[1]

ฎ การวัดทัศนคติ

ไลเคอร์ท (Likert) ได้สร้างแบบวัดทัศนคติโดยกำหนดให้ข้อความทุกข้อในแบบวัดทัศนคติมีความสำคัญเท่ากันหมด คะแนนของผู้ตอบแต่ละคนในแบบวัดทัศนคติ คือ ผลรวมของคะแนนทุกข้อในแบบวัดทัศนคติซึ่งไลเคอร์ทถือว่าผู้ที่มีทัศนคติที่ดีต่อสิ่งใดก็ย่อมจะมีโอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่สนับสนุนสิ่งนั้นก็จะมีมาก และโอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่ต่อต้านสิ่งนั้นก็จะมีน้อย ในทำนองเดียวกันผู้ที่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อสิ่งใดนั้น โอกาสที่จะเห็นด้วยกับข้อความที่สนับสนุนสิ่งนั้นก็มีน้อย และโอกาสที่จะตอบเห็นด้วยกับข้อความที่ต่อต้านสิ่งนั้นก็จะมีมาก คะแนนรวมทุกข้อจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นถึงทัศนคติของผู้ตอบในแบบวัดทัศนคติในแต่ละคน วิธีสร้างแบบวัดทัศนคติของไลเคอร์ทขั้นแรกต้องรวบรวมข้อความที่เกี่ยวข้องในสิ่งที่จะศึกษาให้ได้มากที่สุด นำข้อความที่รวบรวมได้ไปวางไว้กับตัวอย่างประชากรที่ต้องการจะทำการศึกษาวัดทัศนคติจำนวนมาก ๆ โดยให้เลือกตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง เพียงอย่างใดอย่างหนึ่งต่อข้อความแต่ละข้อโดยตอบตามความรู้สึกของตนเองได้เลย การเปรียบเทียบทัศนคติให้เป็นคะแนน ข้อความแสดงทัศนคติที่ดี ถ้าตอบไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงคำตอบ เห็นด้วยอย่างยิ่ง ให้ 5 คะแนน ส่วนข้อความแสดงทัศนคติที่ไม่ดี ถ้าตอบเห็นด้วยอย่างยิ่งให้ 1 คะแนน และเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงคำตอบว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับข้อความ ให้ 5 คะแนน เป็นต้น[2]

สก็อทท์ (Scott) กล่าวว่า การศึกษาเพื่อสร้างเครื่องมือวัดทัศนคติจำเป็นต้องศึกษาถึงลักษณะของทัศนคติดังนี้ คือ

1. ทิศทางของทัศนคติ (Direction) ทัศนคติแสดงออกได้ 2 ทิศทาง คือ

1.1 ทัศนคติเชิงนิมานหรือทัศนคติทางบวก (Positive) เป็นความโน้มเอียง

---

[1]สมบูรณ์ สุริยวงศ์, การสร้างแบบทดสอบ 3 (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2523), หน้า 5.

[2]Paul F. Second and Carl W. Backman, Social Psychology (New York : McGraw-Hill Book Co., 1964), p. 103.

ของอารมณ์ไปในทางชอบ คล้อยตามหรือเห็นด้วย

1.2 ทัศนคติเชิงนิเสธ หรือทัศนคติทางลบ (Negative) เป็นความโน้มเอียง ทางอารมณ์ในลักษณะไม่พึงพอใจ เกลียดต่อต้านหรือไม่เห็นด้วยกับสิ่งของ วัตถุ หรือสภาพการณ์ใด-ๆ

2. ระดับของทัศนคติ (Magnitude) หมายถึง การที่บุคคลแสดงความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้น ความรู้สึกอาจมี

2.1 ระดับผิวเผิน-จะไม่มีความคงที่-แน่นอน เปลี่ยนแปรง่าย เป็นเรื่องของความรู้สึกทั่ว ๆ ไป ความคิดเห็นทั่ว ๆ ไป

2.2 ระดับที่ลุ่มลึก-จะคงทนถาวร เปลี่ยนแปรได้ยากเป็นเรื่องของความยึดมั่นถือมั่น ค่านิยมและบุคลิกลักษณะ

3. ความเข้มของทัศนคติ (Intensity) หมายถึงปริมาณของความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด ความเข้มหรือปริมาณของทัศนคติในแต่ละทางนั้น จะปรากฏออกมาในรูปของคะแนนที่ได้จากการใช้เครื่องมือวัด ซึ่งมีความเข้มของทัศนคติจะเป็นเครื่องบ่งบอกความเข้มของพฤติกรรมที่บุคคลแสดงปฏิกริยาต่อสิ่งของและสถานการณ์ต่าง ๆ ด้วยความรุนแรงหรือโอนอ่อนมากน้อยเพียงใด

เนื่องจากทัศนคติเป็นภาวะของจิตใจเป็นพฤติกรรมทางสมองซึ่งเป็นพฤติกรรมภายใน (Covert Behavior) ไม่สามารถจะวัดหรือสังเกตได้โดยตรง จะสังเกตได้ก็ต่อเมื่อบุคคลได้แสดงออกมาเป็นพฤติกรรมภายนอก (Overt Behavior) ที่มองเห็นได้ จึงได้มีผู้ที่พยายามจะถ่ายทอดทัศนคติของบุคคลให้เป็นพฤติกรรมภายนอกเพื่อที่จะได้ศึกษาและวัดได้ เครื่องมือที่ใช้วัดก็คือ มาตรวัดทัศนคติ (Attitude Scale)[1]

เทอร์สโตน (Thurstone) ให้ความเห็นว่า ทัศนคติจะวัดโดยตรงไม่ได้แต่จะต้องวัดจากการแสดงออกในรูปความคิดเห็น หรือภาษาพูด ซึ่งอาจจะวัดได้ไม่แน่นอนนัก จึงมีผู้ให้คำแนะนำว่า ควรจะวัดทัศนคติจากพฤติกรรมที่แสดงออกจริง ๆ แต่ก็มีผู้ตักเตือนว่าอาจคลาดเคลื่อนได้ เพราะพฤติกรรมของคนเราอาจบิดเบือนจากทัศนคติที่มีอยู่จริง ดังนั้น

---

[1]William A. Scott, "Attitude Measurement," In The Hand Book of Social Psychology, 2d ed. (Massachusette : Addison-Wesley Publishing Company, 1968), pp. 206-210.

เทอร์สโตนจึงให้ความเห็นว่า ทั้งภาษาพูดและพฤติกรรมที่แสดงออกเป็นเพียงเครื่องชี้ทัศนคติเท่านั้น ย่อมจะมีความคลาดเคลื่อนตามหลักของการวัดผลบ้าง เขาจึงใช้วิธีวัดทัศนคติจากการตอบว่า เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความในแบบวัดทัศนคติ แต่จะต้องไม่สรุปเอาว่าบุคคลนั้น จะปฏิบัติตามในข้อที่ตนเองเห็นด้วย[1]

มาตรวัดทัศนคติ

มาตรวัดทัศนคติที่รู้จักกันแพร่หลาย มี 4 แบบ คือ

1. มาตรที่มีช่วงเท่า ๆ กัน (Equal-Appearing Intervals Scales) วิธีการนี้สร้างขึ้นโดย เทอร์สโตน (Thurstone) ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

ขั้นแรก จะต้องสร้างข้อความหรือประโยค (Statements or Items) ที่เกี่ยวกับสิ่งที่เราต้องการจะวัด (สิ่งของ บุคคล สถานการณ์) ซึ่งข้อความเหล่านี้อาจจะได้มาจากข้อมูลจากการทำโครงการทดลองหรือจากบทความ การวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง หรือจากแหล่งอื่น ๆ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าข้อความเหล่านั้นจะแทนความรู้สึกที่มีต่อวัตถุ สิ่งของ บุคคล หรือสถานการณ์ที่เราต้องการจะวัดทัศนคติที่มีต่อสิ่งนั้น เมื่อได้ข้อความมากที่สุดเท่าที่จะมากได้แล้ว กลุ่มบุคคลที่ต้องการ คือ กลุ่มบุคคลที่จะให้เป็นผู้พิจารณาหรือตุลาการหรือผู้ตัดสิน ในการที่จะให้ความคิดเห็นต่อข้อความที่สร้างขึ้นมา แล้วนำข้อความเหล่านี้แยกพิมพ์ไว้ในบัตรโดยแต่ละบัตรประกอบด้วยข้อความหนึ่งข้อความ นอกจากบัตรซึ่งบรรจุข้อความต่าง ๆ แล้ว ผู้ตัดสินยังได้รับแฟ้มอีก 11 แฟ้ม ซึ่งมีอักษร ก ถึง ฏ แฟ้ม เหล่านี้เรียงลำดับจาก ก ถึง ฏ แฟ้ม "ก" หมายถึงความรู้สึกที่ไม่เห็นด้วยอย่างมากที่สุดต่อข้อความที่มีต่อสิ่งที่ต้องการจะวัด ลำดับของความรู้สึกนี้จะลดน้อยลงจากความรู้สึกที่ไม่เห็นด้วยมากที่สุดตามลำดับจนถึงความรู้สึกเฉย ๆ หรือไม่แน่ใจซึ่งแทนโดยแฟ้มอักษร "ฉ" ความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งที่ต้องการจะวัดจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ (Favourable Feeling) จนถึงบัตรอักษร "ฏ" ซึ่งแทนความรู้สึกเห็นด้วยมากที่สุดหรือความชอบมากที่สุด (The Most Favourable Feeling) โปรดดูแผนภูมิเพื่อจะได้เห็นภาพชัดเจนยิ่งขึ้น

แผนภูมิ แสดงความรู้สึกที่มีต่อสิ่งหนึ่งเรียงลำดับจากน้อยที่สุดไปหามากที่สุด

ก ข ค ง จ ฉ ช ซ ฌ ญ ฏ

"ไม่เห็นด้วย" "เฉย" "เห็นด้วย"

---

[1]L.L. Thurstone, Reading in Attitude Theory and Measurement, p. 77.

การสร้างแฟ้ม ก ถึง ฎ เกิดจากข้อสรุปที่ว่าบุคคลมีความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่บ่งถึงความมากหรือน้อย (Degree) ที่แตกต่างกันและสามารถจะนำลำดับความมากน้อยนี้มาเรียงลำดับจากน้อยไปหามากได้และเชื่อว่า ความรู้สึกนี้มีลักษณะที่ต่อเนื่องกัน (Continuous)

ผู้ตัดสินที่ได้รับบัตรเหล่านี้จะต้องพิจารณา "ลำดับความมากน้อย" ของความชอบหรือไม่ชอบ ความเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ความพอใจหรือไม่พอใจ (Favourableness และ Unfavourableness) ของแต่ละข้อความในบัตรที่ได้รับโดยนำไปรวมกลุ่มในแฟ้ม ก ถึง ฎ 11 แฟ้มดังกล่าว จากการศึกษาของ เทอร์สโตน (Thurstone) และเชฟ (Chave) ซึ่งศึกษาทัศนคติที่มีต่อวัด (Church) ใช้ผู้ตัดสินจำนวน 300 คน พิจารณา "ลำดับความมากน้อย" ของข้อความต่าง ๆ 130 ข้อความ โดยใช้เวลาเรียงลำดับข้อความเหล่านี้ประมาณ 45 นาที

จากการศึกษาของหลาย ๆ คน พบว่า ใช้จำนวนผู้ตัดสินไม่เท่ากัน ถึงแม้จะน้อยก็สามารถทำให้ค่าของคะแนนจากสเกลเป็นที่เชื่อถือได้ เอ็ดเวิร์ด (Edward) กล่าวว่า ถ้าจะลดจำนวนผู้ตัดสินจาก 300 ไปเป็น 50 คน ก็จะลดกำลังและเวลาที่จะใช้ในการคัดเลือกข้อความบรรจุลงในสเกล และขณะเดียวกันก็จะได้ค่าคะแนนของสเกลที่เชื่อถือได้

ขั้นต่อไปก็คือนำข้อมูลที่ได้จากผู้ตัดสินเรียงลำดับของข้อความต่าง ๆ โดยใช้แฟ้ม ก ถึง ฎ มาคำนวณหาค่าเอส (S Value) และค่าคิว (Q Value)

การคัดเลือกข้อความทำได้โดยพิจารณาค่าเอส (S Value) และค่าคิว (Q Value) โดยให้เหลือจำนวนข้อความที่เหมาะสมประมาณ 20-22 ข้อความ

เมื่อคัดเลือกข้อความได้ครบแล้ว ก็บรรจุข้อความเหล่านี้ลงในสเกลแล้ว ให้กลุ่มประชากรที่เราจะศึกษาตอบความรู้สึกของเขาที่มีต่อข้อความต่าง ๆ โดยให้เลือกตอบว่า

1. เห็นด้วย หรือ
2. ไม่เห็นด้วย

ค่าคะแนนของทัศนคติ (Attitude Score) คำนวณโดยใช้ค่าตัวกลางเลขคณิต (Arithmetic Mean) หรือค่าคะแนนตรงกึ่งกลาง (Median) ของค่าเอส (S Value) ของข้อความที่ผู้ตอบเฉพาะ เห็นด้วย ค่าที่คำนวณออกมาได้จะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าทัศนคติของเขาที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งนั้นมีความรู้สึกท่าทีต่อสิ่งนั้นอย่างไร โดยใช้ค่าสเกลจาก

หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ก ถึง ฎ เป็นเกณฑ์

โดยทั่วไปแล้วการใช้สเกลวัดทัศนคติแบบเทอรสโตน (Thurstone) นี้ จะนิยมสร้างแบบทดสอบเป็น 2 ชุด โดยคัดเลือกจากค่าคะแนนค่าเอส (S Value) และค่าคิว (Q Value) เช่นเดียวกับชุดแรก ซึ่งจะได้ข้อความประมาณ 20-22 ข้อความ ในการสำรวจทัศนคติของกลุ่ม ประชากรที่ต้องการจะสำรวจก็ใช้แบบสอบถามทั้ง 2 แบบนี้พร้อมกัน ผู้วิจัยสามารถหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคะแนนที่ได้จากทั้งสองฉบับ

การแปลความหมายของคะแนน (Interpretation of Scores) แบบสอบถามโดยใช้หลักเกณฑ์ของเทอร์สโตน (Thurstone's Equal Appearing Interval Scale) นี้ ค่าคะแนนทัศนคติที่ออกมาจะบอกได้ว่าบุคคลนั้นหรือกลุ่มบุคคลมีทัศนคติไปในทางที่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย หรือเป็นกลางเพราะเราถือว่าข้อความ (Statements) ที่เราเลือกมานั้นอยู่กระจายกันในสเกลตั้งแต่ ก ถึง ฎ และสเกล ก ถึง ฎ นี้ สร้างขึ้นจากสมมติฐานที่ว่าข้อความที่เลือกมาทั้งหมดแสดงถึงความคิดเห็นทางด้านจิตใจหรือความรู้สึกที่ต่อเนื่องกัน (Psychological Continum)

2. <u>วิธีประเมินค่าแบบรวม</u> (Summated Ratings หรือ Likert Method)

วิธีการนี้สร้างขึ้นโดยไลเคอร์ท (Likert) เป็นวิธีการที่นิยมใช้กันมากที่สุด เพราะสร้างง่าย รวดเร็ว และมีความเที่ยงสูง วิธีการของไลเคอร์ทนี้อาศัยหลักแนวความคิดการวัดผลการทดสอบ คือ ถือว่าทัศนคติทั้งหลาย มีแนวการแจกแจงอยู่ในลักษณะเป็นโค้งปกติและใช้หน่วยความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นเกณฑ์วัด ต่อมาไลเคอร์ท พบว่าค่าของหน่วยวัด ซึ่งใช้หน่วยความเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็นเกณฑ์นั้น เมื่อเทียบกับคะแนนที่จัดอันดับของการตอบสนอง (1, 2, 3, 4, 5) นั้น มีค่าสหสัมพันธ์กันสูง (.99) สามารถที่จะใช้แทนกันได้

ฉะนั้นมาตรวัดทัศนคติของไลเคอร์ทประกอบด้วยข้อความคิดเห็นหลาย ๆ ข้อ และแต่ละข้อมีคุณค่าทัศนคติตามสเกลตามระดับของความต่อเนื่องจากไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง (Strongly disagree) ไม่เห็นด้วย (Disagree) ไม่แน่ใจ (Uncertain) เห็นด้วย (Agree) และเห็นด้วยอย่างยิ่ง (Strongly agree)

ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
1	2	3	4	5

การสร้างมาตรวัดทัศนคติตามแบบของไลเคอร์ท มีขั้นตอนการสร้างดังนี้ คือ

ขั้นที่ 1 พิจารณาว่าเราจะวัดทัศนคติของใครที่มีต่ออะไรและให้ความหมายของทัศนคติ และสิ่งที่จะวัดนั้นให้แน่นอน เมื่อตีความหมายของสิ่งที่จะวัดแน่นอนแล้ว ก็สร้างข้อความ (Statement หรือ Item) ในแต่ละหัวข้อนั้น โดยให้คลุมเนื้อหาและให้พิจารณาว่าข้อความเหล่านั้นเป็นข้อความที่ถามเกี่ยวกับความรู้สึกหรือความเชื่อของผู้ตอบ จำนวนข้อความที่สร้างขึ้นควรมีประมาณ 30 ข้อขึ้นไป และควรมีคำถามทั้งประเภทนิมาน (Favourable Statement) และประเภทนิเสธ (Unfaveurable Statement) เท่า ๆ กัน

ขั้นที่ 2 เมื่อสร้างข้อความได้แล้วก็กำหนดค่าระดับทัศนคติว่า ควรจะมีตั้งแต่เท่าใด ถึงเท่าใด เช่นกำหนดเป็น 5 ลักษณะดังนี้

ข้อความประเภทนิมาน	ข้อความประเภทนิเสธ
- เห็นด้วยอย่างยิ่ง	- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- เห็นด้วย	- ไม่เห็นด้วย
- ไม่แน่ใจ	- ไม่แน่ใจ
- ไม่เห็นด้วย	- เห็นด้วย
- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	- เห็นด้วยอย่างยิ่ง

เมื่อกำหนดระดับค่าทัศนคติแล้วก็กำหนดคะแนนในแต่ละระดับของค่าทัศนคติเป็นเท่าใด

ข้อความประเภทนิมานจะให้คะแนนสูงสุดที่ "เห็นด้วยอย่างยิ่ง" และคะแนนต่ำสุดที่ "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง"

ข้อความประเภทนิมาน (Favourable Statement)

- เห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้ 5 คะแนน
- เห็นด้วย ได้ 4 คะแนน
- ไม่แน่ใจ ได้ 3 คะแนน
- ไม่เห็นด้วย ได้ 2 คะแนน
- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ได้ 1 คะแนน

ข้อความประเภทนิเสธ จะให้คะแนนสูงสุดที่ "ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง" และคะแนนต่ำสุดที่ "เห็นด้วยอย่างยิ่ง"

ข้อความประเภทนิเสธ (Unfavourable Statement)

- เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้	1	คะแนน
- เห็นด้วย	ได้	2	คะแนน
- ไม่แน่ใจ	ได้	3	คะแนน
- ไม่เห็นด้วย	ได้	4	คะแนน
- ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ได้	5	คะแนน

ขั้นที่ 3 นำข้อความที่สร้างขึ้นไปใช้กับกลุ่มบุคคลที่มีลักษณะพื้นฐานคล้าย ๆ กับกลุ่มที่ 1 จะศึกษา เพื่อเป็นการปรับปรุงข้อความและคัดเลือกข้อความโดยใช้วิธีวิเคราะห์ข้อความ (Item Analysis) อาจจะใช้กลุ่มตัวอย่างทดลองทำแบบวัดนี้ประมาณ 80-100 คน เหตุผลที่ต้องทำวิเคราะห์ข้อความ ก็เพื่อจะเลือกเอาเฉพาะข้อความที่มีความแตกต่างกันของคะแนนในกลุ่มที่ได้คะแนนสูงสุดกับกลุ่มที่ได้คะแนนต่ำสุด เพราะถือว่าข้อความเหล่านี้สามารถจะวัดความรู้ที่แตกต่างกันได้

แบบวัดทัศนคติของไลเคอร์ท (Likert) นี้ จำนวนข้อความควรจะมีประมาณ 20-25 ข้อความสำหรับบรรจุลงในสเกล จากนั้นก็นำแบบวัดทัศนคติทั้งฉบับไปใช้กับกลุ่มที่จะศึกษาเพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Retiability) โดยใช้วิธีแบบแบ่งครึ่ง (Split-Half Method) โดยทั่วไปแล้วจะได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของความเชื่อมั่นของมาตรวัดแบบนี้สูงกว่า .85

3. <u>มาตรของกัทท์แมน</u> (Scalogram Analysis)

การวัดทัศนคติโดยใช้วิธีการวิเคราะห์สคาโลแกรม (Scalogram Analysis) นี้แตกต่างอย่างเห็นได้ชัดกับวิธีวัดทัศนคติของเทอร์สโตนและของไลเคอร์ท อาจกล่าวได้ว่าการวิเคราะห์สคาโลแกรม เป็นวิธีการที่อธิบายถึงขบวนการในการประเมินผลกลุ่มของข้อความกลุ่มหนึ่ง ๆ ว่าเป็นไปตามข้อจำกัดหรือครบถ้วนตามลักษณะที่ถูกต้องในการสร้างสเกลโดยวิธีของกัทท์แมนหรือไม่ ซึ่งสเกลนั้นเป็นที่รู้จักกันในนามของคำว่ามาตรกัทท์แมน

ตามความคิดเห็นของกัทท์แมน เขาเชื่อว่าในสเกลสำหรับวัดทัศนคตินั้น ควรจะเลือกข้อความจำนวนเล็กน้อยใส่ลงไป โดยเลือกจากข้อความหลาย ๆ ข้อความ ซึ่งเป็นตัวแทนของเรื่องนั้นทั้งหมด กัทท์แมนแนะว่าการเลือกข้อความ 4-6 (อย่างมากที่สุด 10-12

ข้อความ) ก็เป็นการเพียงพอแล้ว

วิธีการวิเคราะห์สเกลนี้ภัทท์แมน สร้างขึ้นโดยใช้ชื่อว่า เทคนิคเคอร์เนลล์ (Cornell Technique) ขั้นแรกต้องสร้างข้อความต่าง ๆ หลาย ๆ ข้อความเพื่อที่จะพิจารณาบรรจุในสเกลสำหรับวัดทัศนคติ การสร้างข้อความก็ใช้หลักเกณฑ์ในการเขียนข้อความ เช่นเดียวกับหลักเกณฑ์ของ เทอร์สโตน ซึ่งกล่าวมาแล้วการตอบคำถามให้มีข้อเลือก 2 ข้อ คือ "เห็นด้วย" และ "ไม่เห็นด้วย" การให้คะแนน 1 คะแนน สำหรับข้อความที่เห็นด้วย และ 0 คะแนนสำหรับข้อความที่ไม่เห็นด้วย เมื่อสร้างข้อความเสร็จก็ใช้ทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อยที่สุด 100 คน แล้วนำมารวมคะแนนของแต่ละคน หลังจากนั้นเรียงลำดับคะแนนรวมของแต่ละคนจากมากไปหาน้อย ขั้นต่อไปก็จะใช้วิธีประเมินค่าสเกล อะบิลิตี้ (Ability) ของกลุ่มข้อความเหล่านี้ โดยใช้วิธีการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์ การถ่ายแบบ (Reproducibility) "R" ค่าของ R จะต้องไม่ต่ำกว่า .9 ถ้าค่า R น้อยกว่า .9 แสดงว่า สเกลนั้นไม่มีความเชื่อถือได้

4. <u>มาตรที่หาความแตกต่างของความหมาย</u> (Semantic Differential) เป็นการศึกษาเกี่ยวกับความคิดรวบยอดของสิ่งต่าง ๆ ผู้ที่คิดการวัดทัศนคติแบบนี้ก็คือ ออสกูด (Osgood) และผู้ร่วมงาน ซึ่งเป็นการศึกษาถึงความหมายของสิ่งต่าง ๆ ตามความคิดเห็นของกลุ่มที่ต้องการศึกษาโดยทั่วไป สเกลแบบนี้จะประกอบด้วยข้อให้เลือก 7 ข้อ หรือระดับความมากน้อยจากด้านหนึ่งไปสู่อีกด้านหนึ่งรวมทั้งหมด 7 ลำดับ

การสร้างและการใช้มาตรวัดทัศนคติแบบความแตกต่างของความหมาย

1. เลือกแนวความคิด (Concepts) ซึ่งจะทำหน้าที่คล้าย ๆ เป็นสิ่งเร้าที่จะเร้าให้ผู้ตอบประเมินค่าของสเกลนั้น แนวความคิดนั้นควรจะเกี่ยวข้องกับสิ่งต่าง ๆ หลายด้านที่ประกอบกันเข้าเป็นส่วนประกอบของสิ่งที่เราต้องการศึกษา

2. การสร้างสเกลโดยเลือกคำคุณศัพท์ที่ตรงกันข้ามที่เหมาะสมและสอดคล้องกับสิ่งที่เราจะศึกษา

3. นำคำคุณศัพท์ที่ตรงกันข้ามไปบรรจุลงในสเกลแบบ 5 หรือ 7 ส่วน การเรียงลำดับคุณศัพท์นั้นให้คละกัน เพื่อป้องกันการตอบ โดยมีอคติหรือตอบโดยไม่คิด

ตัวอย่างของสเกลที่วัดแนวความคิดเกี่ยวกับโรงเรียน

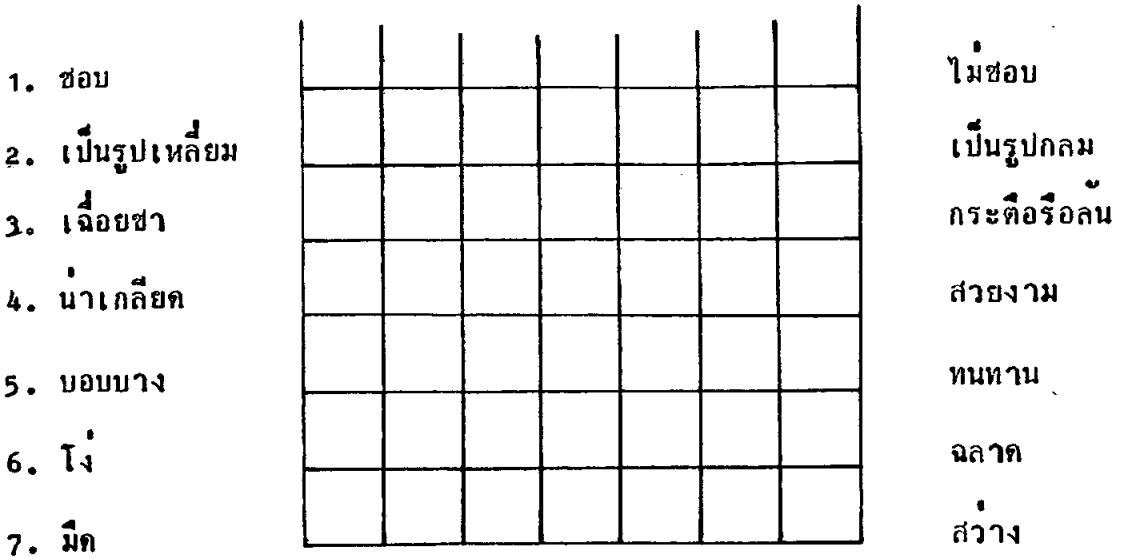

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การให้คะแนนขึ้นอยู่กับจำนวนช่องที่ให้ผู้ตอบประเมินค่า ในกรณีที่มีจำนวนช่อง 7 ช่อง การให้คะแนนอาจจะให้คะแนนจาก 1-7 โดยกำหนดคะแนนมากไว้ทางคุณศัพท์ด้านบวก (Positive) และคะแนนน้อยไว้ทางคำคุณศัพท์เป็นด้านลบ (Negative) อีกวิธีหนึ่งอาจจะให้โดยใช้ช่องกลางมีค่าเท่ากับศูนย์คะแนนถัดจากศูนย์จะเป็น + 1, + 2, + 3 และ -1, -2, -3 ตามลำดับ ตัวอย่าง

ดี 7 6 5 4 3 2 1 เลว

หรือ

ดี 3 2 1 0 -1 -2 -3 เลว

ซึ่งการให้คะแนนทั้ง 2 แบบนี้ ไม่มีความแตกต่างกันในการคำนวณทางสถิติ ถ้าผู้ตอบทำเครื่องหมายลงในช่องใด ก็ให้คะแนนตามช่องนั้นตามตัวเลขที่กำกับไว้สำหรับแต่ละสเกล แล้วนำคะแนนของสเกลทั้งหมดมารวมกันจะเป็นคะแนนรวมของหนึ่งคนในหนึ่งแนวความคิด ซึ่งในการรวมคะแนนนี้มักจะรวมคะแนนของสเกลที่อยู่ในกลุ่มเดียวกัน แล้วนำมาหาค่าเฉลี่ย (Mean) จะสามารถเปรียบเทียบความคิดเห็นในแต่ละองค์ประกอบ

ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้[1]

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเกี่ยวกับทัศนคติทางพลศึกษาของนักเรียนอาชีวศึกษานั้น ยังไม่มีผู้ใดทำการศึกษาค้นคว้ามาก่อน จะมีแต่ก็เป็นเรื่องทัศนคติทางพลศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และเรื่องที่เกี่ยวข้องกันอยู่ทั้งในและนอกประเทศ พอจะนำมากล่าวได้ดังนี้

งานวิจัยในประเทศไทย

ในปี พ.ศ. 2508 กัลยา บุญญเศรษฐ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดพระนครและธนบุรีที่มีต่อการเรียนพลศึกษา" โดยส่งแบบสอบถามให้นักเรียน 639 คนตอบและผลของการวิจัย ปรากฏว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นยังขาดความเข้าใจในเรื่องของกิจกรรมพลศึกษาบางอย่างอยู่มาก และขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานที่สำหรับกิจกรรมบางชนิด ส่วนการจัดโปรแกรมการแข่งขันกีฬาในโรงเรียนและระหว่างโรงเรียนยังมีน้อยมาก[2]

ในปี พ.ศ. 2512 กรมพลศึกษาได้เสนอแนะเกี่ยวกับ "การพลศึกษาในโรงเรียน" ว่า การจัดพลศึกษาที่สมบูรณ์นั้น ประกอบด้วยปัจจัย 6 อย่าง คือ

1. เครื่องอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เพียงพอกับบทเรียน เช่น สนามเล่น สนามฝึกซ้อมและแข่งขัน โรงฝึกพลศึกษา
2. มีอุปกรณ์พลศึกษาและกีฬาเพียงพอกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน
3. มีครูพลศึกษาได้สัดส่วนกับนักเรียน
4. มีงบประมาณเพียงพอในการดำเนินการพอสมควร ซึ่งอาจจะอาศัยจากโรงเรียน

---

[1]สุรศักดิ์ ศุภเมธีวรกุล, "การสร้างมาตรวัดทัศนคติทางพลศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521), หน้า 18-26.

[2]กัลยา บุญญเศรษฐ์, "การสำรวจความคิดเห็นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนรัฐบาลในจังหวัดพระนครและธนบุรีที่มีต่อการเรียนวิชาพลศึกษา" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508).

หรือจัดหามาพิเศษ

5. บทเรียนพลศึกษาต้องวางแผนไว้ให้ชัดเจน และมีเนื้อหาตรงตามหลักสูตรของชั้นเรียน โดยทำเป็นโครงการตลอดปี ภาค สัปดาห์และรายวัน

6. ให้เวลาเรียนสำหรับบทเรียนพลศึกษาอย่างเพียงพอตามกำหนดไว้[1]

ในปี พ.ศ. 2515 หฤทัย อภิชาตพงษ์ ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบความรู้ในวิชาพลศึกษากับทัศนคติที่มีต่อวิชาพลศึกษาระหว่างนักเรียนวิทยาลัยครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สายสามัญ ในจังหวัดพระนครโดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 400 คนตอบแบบสอบถาม ซึ่งมี 3 หมวด ได้แก่ หมวดความรู้ทั่วไปของนักเรียน หมวดความรู้ทั่วไปในวิชาพลศึกษาและหมวดทัศนคติ พบว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญมีความรู้ในวิชาพลศึกษาดีกว่านักเรียนฝึกหัดครู

2. ความแตกต่างระหว่างความรู้ที่มีต่อวิชาพลศึกษาของเพศชายและเพศหญิงของนักเรียนฝึกหัดครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพศชายดีกว่าเพศหญิงเล็กน้อย ส่วนนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญเพศชายดีกว่าเพศหญิงมาก

3. นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ และนักเรียนฝึกหัดครูมีทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. เพศชายและเพศหญิง มีทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. จากจำนวนตัวอย่าง 100 เปอร์เซนต์ พบว่า 85 เปอร์เซนต์ มีทัศนคติไปทางบวกอีก 15 เปอร์เซนต์ ไม่แสดงความคิดเห็นและไม่ปรากฏกลุ่มตัวอย่างที่มีทัศนคติไปในทางลบ

6. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างความรู้และทัศนคติในวิชาพลศึกษานั้น นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญมีค่าสหสัมพันธ์สูงสุด ส่วนนักเรียนฝึกหัดครูมีค่า

---

[1]กรมพลศึกษา, "การพลศึกษาในโรงเรียน, "ข่าวสารพลศึกษา 1 (เมษายน 2512) : 1-2.

สหสัมพันธ์ซึ่งไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ[1]

ในปี พ.ศ. 2520 จรัญ สวัสดิ์ถาวร ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางวิทยาศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม เขตศึกษาสาม" โดยทำการศึกษากับนักเรียนจำนวน 378 คน เป็นชาย 178 คน หญิง 200 คน เครื่องมือที่ใช้คือ แบบวัดทัศนคติทางวิทยาศาสตร์และแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง ผลการวิจัยพบว่า

1. ทัศนคติทางวิทยาศาสตร์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2. ทัศนคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชายมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

3. ทัศนคติทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนหญิงมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01[2]

ในปีเดียวกัน อรุณ ทองใส ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างเจตนคติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลานามัยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญศึกษากับสายอาชีวศึกษาในกรุงเทพมหานคร" จำนวน 660 คน ปรากฏว่า เจตนคติมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลานามัยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีลักษณะกลับกันในนักเรียนหญิง และรวมนักเรียนชายและหญิง มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญศึกษา และมีลักษณะตรงกันในนักเรียนชายและรวมนักเรียนชายหญิง มัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีวศึกษา และมีลักษณะกลับกันเมื่อรวมนักเรียนทั้งชายและหญิง มัธยมศึกษาตอนปลายสายอาชีวศึกษาและสายสามัญศึกษาเข้าด้วยกัน และความสัมพันธ์ระหว่างเจตนคติกับผลสัมฤทธิ์ทาง

---

[1]หฤทัย อภิชาตพงษ์, "การศึกษาเปรียบเทียบความรู้ในวิชาพลศึกษาและเจตคติที่มีต่อวิชาพลศึกษาระหว่างนักเรียนวิทยาลัยครูประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา กับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ ในจังหวัดพระนคร" (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2515), หน้า 5.

[2]จรัญ สวัสดิ์ถาวร, "ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางวิทยาศาสตร์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม เขตศึกษาสาม" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต แผนกวิชามัธยมศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณมหาวิทยาลัย, 2520).

การเรียนวิชาพลานามัยของนักเรียนชายและหญิง มัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญศึกษากับสายอาชีวศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ[1]

ในปี พ.ศ. 2521 นภพร ทัศนัยนา ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาเจตนคติและความต้องการด้านพลศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล" จำนวน 1430 คน ปรากฏว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความสนใจ เข้าใจและมีเจตนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาและเห็นด้วยอย่างยิ่งกับประโยชน์ คุณค่าและความสำคัญของวิชาพลศึกษาที่จะนำไปสู่การพัฒนาเอกบุคคลและสังคม มีความเชื่อในทางบวก (Positive) เกี่ยวกับการออกกำลังกาย เช่น การออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอและถูกหลักเกณฑ์จะช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ร่างกายได้ การออกกำลังกายเป็นกิจกรรมที่จำเป็นสำหรับทุกคนโดยไม่จำกัดเพศ วัยและอาชีพและเชื่อว่าการกีฬาไม่ได้เป็นอุปสรรคต่อการเรียนวิชาอื่น ๆ เลย[2]

ในปี พ.ศ. 2525 โฆสิต แจ้งสกุล ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชาพลศึกษากับสมรรถภาพทางกายของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดขอนแก่น" จำนวน 435 คน ผลปรากฏว่า ทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความสัมพันธ์กับสมรรถภาพทางกายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ[3]

ในปีเดียวกัน นพดล นีลเสถียร ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อพลศึกษา ทักษะทางกีฬาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น" กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สี่ ชาย หญิง จำนวน 400 คน พบว่า

---

[1]อรุณ ทองใส, "ความสัมพันธ์ระหว่างเจตนคติกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลานามัยของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในกรุงเทพมหานคร" (ปริญญานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2520), หน้า 5.

[2]นภพร ทัศนัยนา, "ปัญหาเจตนคติและความต้องการด้านพลศึกษาของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหิดล" (รายงานการวิจัยของภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล, 2521).

[3]โฆสิต แจ้งสกุล, "ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อวิชาพลศึกษากับสมรรถภาพทางกายของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายในจังหวัดขอนแก่น" (วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525).

1. ทัศนคติต่อพลศึกษาของนักเรียนชาย หญิง มีความสัมพันธ์กับทักษะทางกีฬา .35 และ .17 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 และ .01 ตามลำดับ

2. ทัศนคติต่อพลศึกษาของนักเรียนชาย หญิง มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษา .25 และ .41 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

3. ทักษะทางกีฬาของนักเรียนชาย หญิง มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษา .41 และ .40 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

4. สหสัมพันธ์พหุคูณของนักเรียนชาย หญิง ระหว่างตัวทำนาย คือ ทัศนคติต่อพลศึกษา ทักษะทางกีฬากับตัวเกณฑ์ คือ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษามีค่า .43 และ .53 ตามลำดับ โดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. สมการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษา คือ

นักเรียนชาย $Y = 0.233 + .120X_1 + .371X_2$

นักเรียนหญิง $Y = -3.178 + .356X_1 + .339X_2$ [1]

ในปี พ.ศ. 2526 ศุภชัย มั่นใจตน ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อวิชาพลศึกษา" กับนักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 720 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาอยู่ในระดับดี

2. นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงมีคะแนนทัศนคติทางพลศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

3. นักเรียนในกรุงเทพมหานครกับนักเรียนในต่างจังหวัดมีคะแนนทัศนคติทางพลศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

4. นักเรียนในภาคเหนือกับภาคใต้มีคะแนนทัศนคติทางพลศึกษาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01

5. เกณฑ์ปกติวิสัย-คะแนนทัศนคติทางพลศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

---

[1] นพดล นิลเสถียร, "ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติต่อพลศึกษา ทักษะทางกีฬา และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพลศึกษา ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น" (วิทยานิพนธ์ ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525).

ในระดับดีมาก ดี ปานกลาง ต่ำ และต่ำมาก จะมีคะแนนรวมทัศนคติทางพลศึกษาเรียงตามลำดับดังนี้ ตั้งแต่ 211.06 ขึ้นไป 191.32 - 211.05 151.83 - 191.31 132.09 - 151.82 และตั้งแต่ 132.08 ลงมา[1]

งานวิจัยต่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 1965 เจมส์และเว็บบ์ (James and Webb) วิจัยเรื่อง "ความสนใจของนักเรียนที่มีต่อบทเรียนพลศึกษา" โดยใช้แบบสอบถามนักเรียน จำนวน 500 คน จากโรงเรียนที่มีสถานที่และอุปกรณ์พลศึกษาอย่างสมบูรณ์กับทั้งมีครูพลศึกษาประจำอยู่อย่างน้อย 2-3 ปีมาแล้ว พบว่า ความสนใจที่จะเรียนวิชาพลศึกษาของนักเรียนมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับแผนการสอนของครูและความสามารถในการจัดบทเรียนให้เหมาะสมกับความสนใจของนักเรียน ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ครูพลศึกษาควรมีการวางแผนการสอนและจัดกิจกรรมพลศึกษาให้อยู่ในความสนใจของนักเรียน[2]

ในปี ค.ศ. 1969 ซิลเวสเตอร์ (Silvester) ได้วิจัยเรื่อง "ทัศนคติที่มีต่อการพลศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา" โดยใช้แบบสอบถาม ถามผู้บริหารโรงเรียน 172 คน พบว่า ครูพลศึกษาที่มีวุฒิปริญญาหรือสูงกว่า จะมีความเข้าใจหลักการและวิธีการสอนพลศึกษาดีกว่า ส่วนครูที่ไม่มีวุฒิทางพลศึกษาส่วนใหญ่สอนโดยปล่อยให้นักเรียนมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ตามลำพัง เพราะไม่มีหลักการและวิธีสอนพลศึกษา เป็นสาเหตุให้นักเรียนไม่ประสบผลสำเร็จ[3]

ในปี ค.ศ. 1971 ฮิล (Hill) ได้ทำการวิจัยถึงปัจจัยที่มีผลต่อทัศนคติในการเรียนพลศึกษาของนักเรียนมัธยมศึกษาในรัฐอะแคนซัส (Akansas) โดยใช้แบบวัดทัศนคติของเอดกิงตัน (Edgington Attitude Scale) วัดทัศนคตินักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

---

[1]ศุภชัย มั่นใจตน, "ทัศนคติของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อวิชาพลศึกษา" (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526)

[2]James J. Nyrle and Webb M. Ida, "Why Girl Sit Out During Physical Education Lesson, "An Investigation Physical Education 57 (November 1965) : 75-81.

[3]P.J. Silvester, "Attitude to Physical Education in the Primary School, "Physical Education Vol. 61, No. 183 (July 1969) : 32-36.

จำนวน 969 คน จาก 21 โรงเรียน สมบัติตัวครูผู้สอน ขนาดของโรงเรียน ขนาดของชั้นเรียน เวลาที่สอนวิชาพลศึกษา ความสามารถทางด้านทักษะของนักเรียน คะแนนวิชาพลศึกษา ตลอดจนการเข้าร่วมกิจกรรมกีฬานั้น เป็นปัจจัยที่มีผลทางด้านทัศนคติต่อวิชาพลศึกษา[1]

ในปีเดียวกัน จอห์นสัน (Johnson) ได้ศึกษาปัญหาเกี่ยวกับทัศนคติทางพลศึกษากับนักศึกษาชายที่มหาวิทยาลัยบริกแฮม ยัง (Brigham Young University) การศึกษานี้ได้ศึกษากับนักเรียนชายที่ลงทะเบียนเรียนวิชาพลศึกษาในชั้นเรียนภาคฤดูใบไม้ร่วง ปี 1970-1971 ทำการวัดทัศนคติครั้งแรกและครั้งสุดท้ายโดยใช้มาตรวัดทัศนคติของแวร์ (Wear Attitude Scale) ทั้งชุดเอ (A) และบี (B) ปรากฏผลดังนี้

1. นักเรียนชายที่ลงทะเบียนเรียนวิชาพลศึกษาที่มหาวิทยาลัยบริกแฮม ยัง (Brigham Young University) เป็นผู้ที่มีทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาในช่วงต้นภาคเรียนฤดูใบไม้ร่วง ปี 1970-1971 และมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาในช่วงปลายภาคด้วย

2. ปรากฏว่า ทัศนคติทางพลศึกษาระหว่างกลุ่มย่อยที่คัดเลือกไว้ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

3. ทัศนคติทางพลศึกษาของนักศึกษาชายที่ลงทะเบียนในชั้นเรียนพลศึกษายังคงมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาตลอดภาคเรียนฤดูใบไม้ร่วง ปี 1970-1971[2]

และในปีเดียวกันนี้ ล็อคฮาร์ต (Lockhart) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบของบุคลิกภาพ ทัศนคติที่เกี่ยวกับกิจกรรมพลศึกษา และทัศนคติทางพลศึกษา โดยใช้นักศึกษาหญิงที่มหาวิทยาลัยบริกแฮม ยัง (Brigham Young University) จำนวน 200 คน เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากร ซึ่งนักศึกษาทั้งหมดนี้ จะต้องทำแบบวัด

---

[1]Carl Allen Hill, "Factor's Related to The Attitude of Nine Grade Boys in Akansas Toward Physical Education," Dissertation Abstracts International 32 (August 1971) : 771-A.

[2]Robert Marion Johnson, "Attitude Toward Physical Education," Dissertation Abstracts International 32 (January 1971) : 3761-A.

ทั้ง 3 แบบ คือ

1. แบบวัดบุคลิกภาพของแคทเทล (Cattel) ชุด 10

2. แบบวัดทัศนคติทางพลศึกษาเกี่ยวกับกิจกรรมพลศึกษาของ เค็นตัน (Kenton) ชุด DW.

3. แบบวัดทัศนคติทางพลศึกษาของแวร์ (Wear Attitude Scale)

ผลปรากฏว่า องค์ประกอบ 16 ลักษณะของบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติที่ดีต่อกิจกรรมพลศึกษาและอีก 4 ลักษณะของบุคลิกภาพมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ฉะนั้น สรุปได้ว่า องค์ประกอบต่าง ๆ มีความสัมพันธ์กัน[1]

ในปี ค.ศ. 1973 แอลซอพ (Alsop) ได้ทำการวิจัยเรื่องผลของการให้ลำดับการสอนทัศนคติที่มีต่อทัศนคติของพลศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาพลศึกษา มหาวิทยาลัยเวอร์จิเนียตะวันตก แบ่งเป็น 3 กลุ่ม แต่ละกลุ่มจะมีการให้ลำดับ ดังนี้

กลุ่มที่ 1 ความรู้ ทัศนคติ ทักษะการเคลื่อนไหว จำนวน 32 คน

กลุ่มที่ 2 ทัศนคติ ทักษะการเคลื่อนไหว ความรู้ จำนวน 17 คน

กลุ่มที่ 3 ทักษะการเคลื่อนไหว ความรู้ ทัศนคติ จำนวน 18 คน

การวัดทัศนคติจากแบบทดสอบของแวร์ (Wear Physical Education Attitude Inventory) ใช้เวลาศึกษามากกว่า 16 สัปดาห์ ผลการวิจัยปรากฏว่า

1. ไม่มีความแตกต่างระหว่างคะแนนทัศนคติของกลุ่มตัวอย่าง

2. มีความแตกต่างระหว่างคะแนนทัศนคติที่มีต่อพลศึกษาระหว่างการทดสอบครั้งแรกและครั้งหลังของทั้ง 3 กลุ่ม

3. ไม่มีความแตกต่างระหว่างกลุ่มในเรื่องของการวัดการเรียนรู้ทางด้านความรู้ และทักษะการเคลื่อนไหวครั้งหลัง

4. มีความแตกต่างระหว่างคะแนนเฉลี่ยของการวัดความรู้และทักษะการเคลื่อนไหว

---

[1] Barbara Day Lockhart, "Personality Factors of University Women in Relation to Their Attitudes Toward Physical Education and Physical Activities, "Dissertation Abstracts International 32 (December 1971) : 3077-A.

ของการทดสอบครั้งแรกและครั้งหลังของทั้ง 3 กลุ่ม[1]

ในปี ค.ศ. 1977 เมอร์เรย์ (Murray) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และการเข้าร่วมในการศึกษาทางกีฬาของนักเรียนหญิงระดับประถม" โดยทำการศึกษากับเด็กระดับ 1 และ 2 จำนวน 212 คน ในชั้นเรียนวิชาพลศึกษา และมีครูอาสาสมัคร จำนวน 3 คน จาก 4 โรงเรียน ในรัฐคอนเนคทิคัท (Connecticut) กลุ่มตัวอย่างนี้ถูกกำหนดให้ทดสอบก่อนเห็นความสำคัญในการศึกษาในเรื่องของกีฬาและสรุปผลของการศึกษาหลังการทดสอบ ซึ่งใช้ระยะเวลา 3 เดือน ว่าทัศนคติที่มีต่อผลสัมฤทธิ์จะพัฒนาขึ้นหรือไม่ แบบทดสอบที่นำมาใช้คือ แบบทดสอบแอนนิมอล แครกเกอร์ (Animal Crackers) ของแอดคินส์และบัลลิฟ (Adkins and Ballif) ซึ่งวัดการบรรลุผลของแรงจูงใจ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ทัศนคติมีผลต่อการบรรลุถึงการเรียนรู้ของนักเรียนหญิงในระดับประถม เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญในระหว่างที่เข้าร่วม ผลที่ได้ออกมานี้ จึงยืนยันได้ว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติที่มีต่อผลสัมฤทธิ์และการเข้าร่วมในการศึกษาในเรื่องของกีฬาของนักเรียนหญิงระดับประถม[2]

ในปี ค.ศ. 1980 ฮอจจาติ (Hojjati) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเปลี่ยนทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาหลังจากการเรียนกิจกรรมพลศึกษา" ซึ่งจะมีผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาในเวลาว่าง โดยทำการวัดทัศนคติของนักเรียนเกรด 12 กับนักเรียนเกรด 10 และใช้แบบสอบถามซึ่งมีเรื่องสรีรวิทยาและคุณค่าของพลศึกษาทางสังคม พบว่า

1. แบบวัดทัศนคติทางพลศึกษาของแวร์ (The Wear Physical Education Inventory) มีความเที่ยงตรงและมีความเชื่อมั่น ซึ่งใช้วัดทัศนคติของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายที่มีต่อวิชาพลศึกษาได้

---

[1]William Lawrence Alsop, "The Effect of the Order of Presentation of an Affective Teaching Model, in an Educational Sport Learning Unit, Upon the Modification of a Selected Attitude," Dissertation Abstracts International 33 (January 1973) : 3350-3351-A.

[2]Mildred C. Murray, "The Relationship of Attitudes Toward Achievement of Elementary School Girls and Participation in Education Sport," Dissertation Abstracts International 33 (July 1977) : 156-A.

2. นักเรียนมีทัศนคติในทางบวกต่อวิชาพลศึกษาถึง 3 ใน 4 ของนักเรียนทั้งหมด

3. มีความแตกต่างของทัศนคติเมื่อเข้าร่วมกิจกรรมที่แตกต่างกัน ซึ่งชี้ให้เห็นว่ากิจกรรมแต่ละอย่างมีโอกาสจะสร้างทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาไม่เท่ากัน

4. นักเรียนในเกรด 12 มีทัศนคติดีกว่านักเรียนในเกรด 10

5. นักเรียนผิวขาวมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษามากกว่านักเรียนผิวดำและผิวสีน้ำตาล

6. นักเรียนชายมีทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาดีกว่านักเรียนหญิง

7. นักเรียนแสดงความชาบซึ้งต่อคุณค่าของวิชาพลศึกษา โดยเฉพาะคุณค่าต่อร่างกาย[1]

ในปี ค.ศ. 1981 เฮย์วูด (Haywood) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความสัมพันธ์ระหว่างการรู้จักตนเองกับทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาของนักศึกษาปีที่ 1 ในมหาวิทยาลัยเอกชนขององค์การทางศาสนา (Private Church Related University) เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของการรู้จักตนเองและทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาหลังจากการเข้าร่วมการเรียนกิจกรรมพลศึกษา โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 คน เป็นชายจำนวน 145 คน เป็นหญิงจำนวน 182 คน ใช้แบบวัดการรู้จักตนเองของเทนเนสซี (Tennessee Self-Concept Scale) และแบบวัดทัศนคติของแวร์ (Wear Physical Education Attitude Inventory) และใช้ AAHPER วัดสมรรถภาพทางกาย พบว่า

1. ทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาและการรู้จักตนเองในการเปลี่ยนแปลงมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งชายและหญิง

2. สมรรถภาพทางกายของนักเรียนชายและนักเรียนหญิงกับการรู้จักตนเองและทัศนคติต่อวิชาพลศึกษาไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05[2]

---

[1]Houshang Shirazian Hojjati, "A Study of The Attitude Changes of High School Students Toward Physical Education Activity Courses," Dissertation Abstracts International 41 (September 1980) : 982-A.

[2]John T. Haywood, "The Relationship of Self-Concept and Attitude Toward Physical Education of Freshmen Student in Private Church-Related University," Dissertation Abstracts International 41 (February 1981) : 3300-A.

ในปีเดียวกัน เรย์ (Ray) ได้ศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติทางพลศึกษาของนักศึกษาปริญญาตรีทั้งชายและหญิง โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มนักศึกษาที่เรียนวิชาพลศึกษาเป็นวิชาเลือก และกลุ่มนักศึกษาที่เรียนวิชาพลศึกษาเป็นวิชาบังคับ ในการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการทดสอบ 2 ครั้ง ครั้งแรกใช้นักศึกษาทั้งชายและหญิง จำนวน 424 คน ทำการทดสอบในสัปดาห์แรกของภาคเรียนฤดูใบไม้ผลิ ส่วนในการทดสอบครั้งที่สอง ใช้นักศึกษาทั้งชายและหญิง จำนวน 375 คน ทดสอบในสัปดาห์สุดท้ายของภาคเรียนฤดูใบไม้ผลิ โดยใช้แบบวัดทัศนคติทางพลศึกษาของคเนียร์ (Kneer) มาทดสอบ ผลจากการทดสอบพบว่า ทั้ง 2 กลุ่มมีทัศนคติทางพลศึกษาที่ดีและไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05[1]

---

[1]Hammonds Carlos Ray, "A Comparison of College Students' Attitudes Enrolled in Required of Elective Physical Education Classes," Dissertation Abstracts International 42 (December 1981) : 2561-A.